

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๕๔

พร้อมด้วย

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department Of Health Service Support

กรมส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชน
Primary Health Care Division

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๖-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๗๘ โทรสาร ๐๒-๑๔๔-๕๖๕๕

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department Of Health Service Support

กรมส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชน
Primary Health Care Division

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๕๔

พร้อมด้วย

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department Of Health Service Support

คำนำ

ตามที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้จัดพิมพ์ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ พร้อมด้วยกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ครั้งที่ ๑ ในปี ๒๕๕๗ เนื่องจากในปี ๒๕๖๐ กระทรวง
สาธารณสุขออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มเติม
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพจึงได้ จัดพิมพ์เพิ่มเติม โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาใหม่ให้เป็นปัจจุบัน
โดยเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุนงาน
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และงานสุขภาพภาคประชาชนต่อไป

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
ธันวาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ บทอาศัยอำนาจและทั่วไป	๑
หมวด ๑ คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	๒
หมวด ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรม เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	๕
หมวด ๓ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	๗
หมวด ๔ สิทธิประโยชน์	๘
หมวด ๕ การรักษาพยาบาลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	๙
บทเฉพาะกาล	๙
ตราสัญลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุข (แบบมาตรฐานกลาง) และความหมาย	๑๑
ตราสัญลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุข (จังหวัดหรือองค์กร) และความหมาย	๑๒
เครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขหญิง ชุดพิธีการ	๑๓
เครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขหญิง ชุดปฏิบัติการ	๑๔
เครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขชาย	๑๕
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒	๑๖

	หน้า
❖ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุ๊ก พ.ศ. ๒๕๕๒	๑๙
❖ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การจัดสรรเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๓
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๙	๒๕
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๕	๓๓
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๗
❖ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖	๓๙

- ❖ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๕ ๔๑
- ❖ ประกาศกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เรื่องการกำหนดรหัสจังหวัด รหัสอำเภอ รหัสตำบล รหัสหมู่บ้าน และลำดับของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นเลขประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๕ ๔๗
- ❖ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องการกำหนดให้อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๐ ๔๘
- ❖ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ๔๙

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อคุ้มครองประชาชน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของชุมชน ตามหลักการการสาธารณสุขมูลฐานของกระทรวงสาธารณสุข

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับในวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากหมู่บ้านหรือชุมชนและผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่คณะกรรมการกลางกำหนด ได้แก่

(๑) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

(๒) อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครซึ่งปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) อาสาสมัครสาธารณสุขอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านใช้ชื่อย่อว่า “อสม.” มีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่า Village Health Volunteer และใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “VHV”

“องค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” หมายความว่า การรวมกลุ่มของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ ทั้งนี้การรวมกลุ่มดังกล่าวให้เป็นไปตามประกาศที่คณะกรรมการกลางกำหนด

“สถาบันฝึกอบรมและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางให้ดำเนินการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยครูฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

“ครูฝึกอบรบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” หมายความว่า บุคคลที่ผ่านการฝึกอบรบและประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรบมาตรฐานครูฝึกอบรบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามประกาศที่คณะกรรมการกลางกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และองค์การมหาชน

“คณะกรรมการกลาง” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง

“คณะกรรมการระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สามารถแต่งเครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขและประดับเครื่องหมาย หรือตราสัญลักษณ์ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือก การฝึกอบรมความรู้ความชำนาญ ประกาศนียบัตร การขึ้นทะเบียน การออกบัตรประจำตัว และการสิ้นสุดสภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขอื่นตามประกาศที่คณะกรรมการกลางกำหนด

ข้อ ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

ประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้อ ๗ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	เป็นที่ปรึกษา
(๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เป็นประธานกรรมการ
(๓) อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	เป็นรองประธานกรรมการ
(๔) อธิบดีกรมควบคุมโรค	เป็นกรรมการ
(๕) อธิบดีกรมการแพทย์	เป็นกรรมการ

(๖) อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	เป็นกรรมการ
(๗) อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	เป็นกรรมการ
(๘) อธิบดีกรมสุขภาพจิต	เป็นกรรมการ
(๙) อธิบดีกรมอนามัย	เป็นกรรมการ
(๑๐) เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา	เป็นกรรมการ
(๑๑) เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๒) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	เป็นกรรมการ
(๑๔) ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร	เป็นกรรมการ
(๑๕) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข	เป็นกรรมการ
(๑๖) ผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เป็นกรรมการ
(๑๗) ผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับประเทศ จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๘) ผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร แห่งละหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน	เป็นกรรมการ
ให้รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพที่ดูแลกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน เป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ	
ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้	
(๑) เสนออนโยบายการส่งเสริมศักยภาพ การกำหนดบทบาท และการสนับสนุนสวัสดิการ ให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อรัฐมนตรี	
(๒) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศ เรื่องงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านตามระเบียบนี้	
(๓) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามระเบียบฉบับนี้	
(๔) กำหนดหลักสูตร และประเมินมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ตามประกาศที่คณะกรรมการกลางกำหนด	
(๕) ส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนกิจกรรม ตามมาตรฐานสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน และมาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐาน	
(๖) ส่งเสริม พัฒนาและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านรวมกลุ่มในการ ทำงานเป็นเครือข่ายองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	

- (๗) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
 (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ระเบียบนี้กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการกลาง
 (๙) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการแต่ละจังหวัดเรียกว่า คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุน
 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นที่ปรึกษา
(๒) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	เป็นประธานกรรมการ
(๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์หรือโรงพยาบาลทั่วไป จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๕) สาธารณสุขอำเภอ จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล หรือหัวหน้าสถานีอนามัย จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๗) ท้องถิ่นจังหวัด	เป็นกรรมการ
(๘) หัวหน้ากลุ่มงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวนไม่เกินสามคน	เป็นกรรมการ
(๙) ผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ระดับจังหวัด จำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๐) ผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ระดับอำเภอ อำเภอละหนึ่งคน	เป็นกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ
 ให้นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
 เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานอาสาสมัครสาธารณสุขของ
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๑ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร
 ทั้งนี้ ตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีอำนาจและหน้าที่เฉพาะในเขตจังหวัด หรือในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี
 (๒) ดำเนินการตามนโยบายการส่งเสริมศักยภาพและสนับสนุนสวัสดิการแก่อาสาสมัคร
 สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- (๓) พิจารณาตรวจสอบกรณีมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- (๔) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ระเบียบนี้กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการระดับจังหวัด
- (๖) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการกลางมอบหมาย
- ข้อ ๑๓ ผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๘ วรรคสอง และข้อ ๑๐ วรรคสอง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการแต่งตั้งอีก
- ข้อ ๑๔ การประชุมคณะกรรมการกลางต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม
- มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด
- ข้อ ๑๕ ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม
- ข้อ ๑๖ การประชุมของคณะกรรมการระดับจังหวัดและคณะอนุกรรมการให้นำความในข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาอบรมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- ข้อ ๑๗ บุคคลที่อาจได้รับคัดเลือกเข้ารับการศึกษาอบรมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
- (๑) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๒) มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่เป็นการประจำในหมู่บ้านหรือชุมชนที่ประสงค์จะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่น้อยกว่าหกเดือน
- (๓) มีความรู้สามารถอ่านออกเขียนได้
- (๔) สมัยครใจและเสียสละเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานสาธารณสุข
- (๕) ประสงค์จะเข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมการดำเนินงานสาธารณสุขและต้องการพัฒนาชุมชนของตนเอง
- (๖) มีความประพฤติอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี ได้รับความไว้วางใจและยกย่องจากประชาชน
- (๗) มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ และมีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่เป็นแบบอย่าง
- (๘) มีเวลาให้กับการทำงานในบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๑๘ การคัดเลือกบุคคลตามข้อ ๑๗ ให้กระทำดังนี้

(๑) ให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการจัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละท้องที่ในสัดส่วนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งคนต่อหลังคาเรือนไม่น้อยกว่าสิบหลังคาเรือน

(๒) ให้หมู่บ้านหรือชุมชนคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ และแสดงเจตนาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนจำนวนไม่น้อยกว่าสิบหลังคาเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนที่บุคคลตามข้อ ๑๗ นั้นมีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่เป็นการประจำไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๓) ให้สถานบริการสุขภาพที่รับผิดชอบชุมชนนั้นเสนอรายชื่อบุคคลตาม (๒) ต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม

ข้อ ๑๙ หากบุคคลที่ได้รับคัดเลือกตามข้อ ๑๘ เคยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาก่อน และเว้นการปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านติดต่อกันเกินห้าปี บุคคลนั้นต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านใหม่

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สนับสนุนการจัดการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่คณะกรรมการกลางกำหนด สถาบันฝึกอบรมและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๒๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือในกรณีอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ออกใบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๒๐ และผ่านการประเมินความรู้ความสามารถตามหลักสูตร

ข้อ ๒๒ ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ดำเนินการขึ้นทะเบียนบุคคลตามข้อ ๒๑ เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พร้อมออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สนับสนุนการจัดการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้ความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือการอบรมความรู้ความชำนาญเฉพาะทางให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี เพื่อยกระดับความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามมาตรฐานสมรรถนะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและมาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐานตามประกาศที่คณะกรรมการกลางกำหนด

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ดำเนินการออกหนังสือรับรองความรู้ความชำนาญเฉพาะทางให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ผ่านการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๒๔ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสิ้นสุดสภาพเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้พ้นสภาพตามข้อ ๒๖

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามหลังคาเรือน ร่วมกันลงลายมือชื่อร้องเรียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแล ครัวเรือนของตน ให้ยื่นหนังสือร้องเรียนนั้นต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้อำนวยการ สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ส่งหนังสือร้องเรียนตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป

ข้อ ๒๖ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หากปรากฏ ข้อเท็จจริงตามรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการระดับจังหวัดอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้นั้นไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพที่กระทรวง สาธารณสุขหรือหน่วยงานของรัฐจัดขึ้นโดยไม่มีเหตุผลหรือความจำเป็น

(๒) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้นั้นไม่รักษาจรรยาบรรณของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือมีความประพฤติเสียหายที่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียศักดิ์ศรี ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

หมวด ๓

บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๒๗ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีบทบาทและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข

(๒) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือจัดการรณรงค์ และให้ความรู้ทางด้านสาธารณสุขมูลฐาน

(๓) ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข หรือบทบัญญัติ ของกฎหมายอื่น ๆ

(๔) จัดกิจกรรมเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุขที่สอดคล้องกับสภาวะสุขภาพของท้องถิ่น

(๕) เป็นแกนนำในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และประสานแผนการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแหล่งอื่น ๆ

(๖) ให้ความรู้ด้านการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพ การเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชน และการมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นของชุมชนเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพ

(๗) ศึกษา พัฒนาตนเอง และเข้าร่วมประชุม ตลอดจนปฏิบัติงานตามที่หน่วยงานอื่นร้องขอ

(๘) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานสมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

(๙) ประสานการดำเนินงานสาธารณสุขในชุมชนและปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์กรพัฒนาชุมชนอื่น ๆ ในท้องถิ่น

หมวด ๔

สิทธิประโยชน์

ข้อ ๒๘ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการช่วยเหลือในการรักษาพยาบาล ค่าห้องพิเศษและค่าอาหารพิเศษ จากโรงพยาบาลหรือหน่วยบริการสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามประกาศที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยให้เบิกจ่ายจากเงินรายได้ของหน่วยบริการสาธารณสุขนั้น ๆ

ข้อ ๒๙ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบได้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของกรมบัญชีกลาง

ข้อ ๓๐ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการในการปฏิบัติหน้าที่ตามประกาศที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๓๑ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสิทธิได้รับการประกาศเกียรติคุณตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับการประกาศเกียรติคุณ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่น

(๒) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผลการปฏิบัติงานดีเด่นมีสิทธิจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหลักเกณฑ์การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

ข้อ ๓๒ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและบุตรมีสิทธิได้รับโควตาศึกษาในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๓๓ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ รวมทั้งกองทุนต่าง ๆ ที่เป็นสิทธิประโยชน์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามที่กระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นจะได้อำหนด

หมวด ๕

การรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๓๔ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านควรปฏิบัติหน้าที่โดยรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน เต็มใจ ตั้งใจ เชื้อมั่น ศรัทธา เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด
- (๒) ไม่เรียกร้อยหรือแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยอาศัยตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่
- (๓) ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และเมตตาธรรมในการดำเนินงานและรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ
- (๔) ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ระเบียบนี้กำหนดโดยเคารพต่อกฎหมายและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- (๕) มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถือเป็นหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามระเบียบนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง

ข้อ ๓๖ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามระเบียบนี้

บุคคลที่ได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และได้รับประกาศนียบัตรแล้วก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนภายในหนึ่งปีต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงจะถือว่าเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๗ บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ครูฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยความเห็นชอบของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ข้อ ๓๘ บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งออกก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้จนกว่าจะมีการออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามระเบียบนี้มาทดแทน

ข้อ ๓๙ บรรดาคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่นใด ที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การรักษาจรรยาบรรณของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะมีประกาศตามระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๔๐ ในระยะเริ่มแรกที่ยังไม่มีองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งประเทศไทย เป็นผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับประเทศ ในคณะกรรมการกลาง

(๒) ให้ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร เป็นผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับภาค ในคณะกรรมการกลาง

(๓) ให้ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับจังหวัด เป็นผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับจังหวัด ในคณะกรรมการระดับจังหวัด

(๔) ให้ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขระดับอำเภอ เป็นผู้แทนองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับอำเภอ ในคณะกรรมการระดับจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

จурินทร์ ลักขณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ตราสัญลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุข(แบบมาตรฐานกลาง)และความหมาย

ภาพคนที่ยื่นมือและจับมือซ้อนกัน

หมายถึง ประชาชน ครอบครัว และชุมชน

ภาพกลุ่มคนเก้าคนประสานมือล้อมภาพคนยื่นมือ

จับมือกัน หมายถึง การประสานความร่วมมือของ องค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจ เอกชนและองค์กรประชาชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การพึ่งตนเองด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ครอบครัวและชุมชน

สีแดง หมายถึง เลือดเนื้อของชีวิตมนุษย์ เปรียบเสมือนกับ การสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งจะหล่อเลี้ยงให้ประชาชนมีสุขภาพดี

สีน้ำเงิน หมายถึง ความยิ่งใหญ่ กว้างไกล ความหนักแน่นมั่นคง

ตราสัญลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุข(จังหวัดหรือองค์กร)และความหมาย

ภาพคนที่ยืนซ้อนและจับมือซ้อนกัน

หมายถึง ประชาชน ครอบครัว และชุมชน

ภาพกลุ่มคนเก้าคนประสานมือล้อมภาพคนยืนซ้อน

จับมือกัน หมายถึง การประสานความร่วมมือของ องค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจ เอกชนและองค์กรประชาชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การพึ่งตนเองด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ครอบครัวและชุมชน

สีแดง หมายถึง เลือดเนื้อของชีวิตมนุษย์ เปรียบเสมือนกับ การสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งจะหล่อเลี้ยงให้ประชาชนมีสุขภาพดี

สีน้ำเงิน หมายถึง ความยิ่งใหญ่ กว้างไกล ความหนักแน่นมั่นคง

เครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขหญิง ชุดพิธีการ

ด้านหน้า

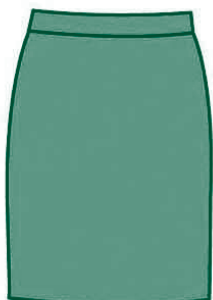

ด้านหลัง

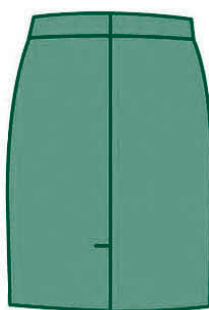

แบบกระโปรง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

- หมายเหตุ - ชุดสีเทาอมฟ้า
- รองเท้าสีดำ

เครื่องแบบอาสาสมัครสาธารณสุขหญิง ชุดปฏิบัติการ

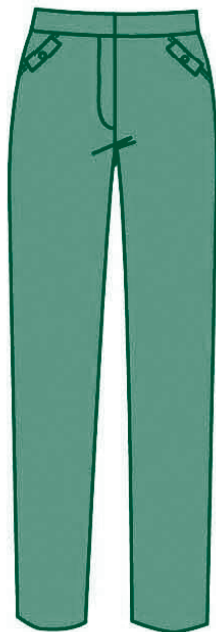
ด้านหน้า

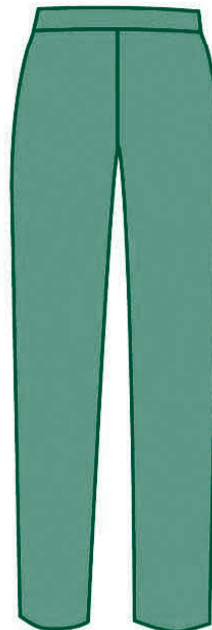
ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

หมายเหตุ - ชุดสีเทาอมฟ้า
- รองเท้าสีดำ

เครื่องแบบอาสาศึกษาสาธารณสุขชาย

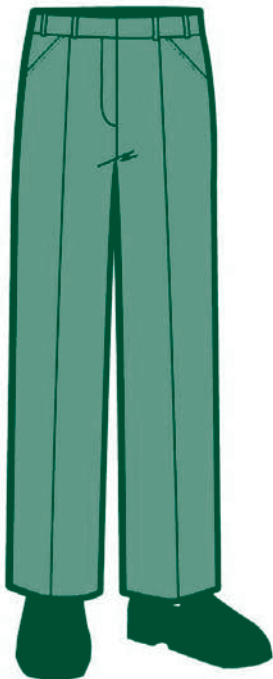
ด้านหน้า

ด้านหลัง

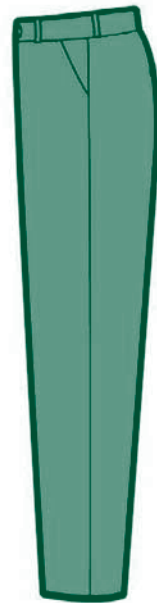
ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านข้าง

- หมายเหตุ - ชุดสีเทาอมฟ้า
- รองเท้าสีดำ

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

พ.ศ. ๒๕๕๒

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ เห็นชอบตามยุทธศาสตร์และแผนงานเสริมสร้างรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงด้านสังคม โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุ๊ก เพื่อส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ให้ปฏิบัติการเชิงรุก ในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพในท้องถิ่นและชุมชน การดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ การดูแลผู้ป่วยและเฝ้าระวังโรคในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจของ อสม. ทั่วประเทศนั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงกำหนดระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนให้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุข

“ค่าป่วยการ” หมายความว่า เงินที่ทางราชการจ่ายตอบแทนให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่กำหนดไว้ในข้อ ๗

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ การเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการ ให้กระทรวงสาธารณสุขโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่งคำขอเบิกเงินค่าป่วยการจากเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุนตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจริญ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต้องเปิดบัญชีเงินฝากเงินอุดหนุนกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ๒ ประเภท คือ ประเภทออมทรัพย์และประเภทกระแสรายวัน กรณีท้องที่ตั้ง ส่วนราชการผู้เบิกใดไม่มีธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ให้เปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์อื่นได้

ข้อ ๖ อัตราค่าป่วยการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือนในอัตรา ๖๐๐ บาทต่อคน โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดออกคำสั่งการให้ได้รับเงินค่าป่วยการ สำหรับคำสั่งให้เก็บไว้ที่ส่วนราชการ เพื่อให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

ข้อ ๗ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่จะมีสิทธิได้รับค่าป่วยการตามระเบียบนี้ จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติงาน โดยมีผลงานและบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) มีระยะเวลาในการทำงานที่แน่นอน อย่างน้อย ๑ วันต่อสัปดาห์ หรืออย่างน้อย ๔ วัน ต่อเดือน ในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้จะต้องมีการอบรม การดำเนินกิจกรรมและการรายงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อย่างเป็นระบบตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและปัญหาของพื้นที่

(๒) มีการอบรมและปฏิบัติหน้าที่จริงในหมู่บ้านหรือชุมชนและมีการรายงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อย่างเป็นระบบตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๓) มีการลงชื่อการปฏิบัติงานในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐาน โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ระดับตำบล เป็นผู้ตรวจสอบและรับรอง

(๔) มีการรายงานผลการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรับรองผลการดำเนินงานในฐานะผู้สนับสนุนด้านวิชาการและการพัฒนาศักยภาพและประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ระดับตำบล

รับรองผลการดำเนินงานในฐานะผู้ติดตามกำกับการทำงานของ อสม. ในตำบลให้เป็นระบบ

ข้อ ๘ แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เป็นไปตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๙ กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการเสียชีวิตระหว่างการรับเงินค่าป่วยการให้ยุติการจ่ายเงินดังกล่าว พร้อมทั้งให้ส่วนราชการดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลพื้นที่และแจ้งให้กระทรวงสาธารณสุขทราบ

กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการ เสียชีวิตหลังจากวันที่ระเบียบมีผลบังคับใช้ และยังไม่ได้รับเงินค่าป่วยการให้จ่ายเงินดังกล่าวไว้กับทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นการจ่ายชั่วคราว กระทรวงสาธารณสุขอาจพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินค่าป่วยการ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องที่กำหนดต่อไป

ข้อ ๑๑ กรณีที่มีเงินเหลือจ่ายในบัญชีเงินฝากของโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจริญ ให้ส่งเงินเหลือจ่ายพร้อมดอกผลคืนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของงบประมาณ

ข้อ ๑๒ การเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินเดือนหรือค่าจ้างของทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ภายหลังจากการจ่ายเงินค่าป่วยการแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ส่วนราชการตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่าย หากพบว่ามีเงินจ่ายไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์นี้ให้นำเงินค่าป่วยการดังกล่าวส่งคืนคลังตามหลักเกณฑ์และวิธีการของทางราชการ

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

วิทยา แก้วภราดัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุก
พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตาม ข้อ ๗ และข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ กระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุก พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขขอบรมเพิ่มพูนความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและให้มีการปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านหรือชุมชนในภารกิจซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงสาธารณสุขดังนี้

(๑) การดูแลหญิงตั้งครรภ์ และหญิงหลังคลอด

ก. การสำรวจหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

ข. การให้คำแนะนำการไปฝากครรภ์

ค. การดูแลเฝ้าระวังภาวะเสี่ยง ของหญิงตั้งครรภ์

(๒) การสร้างเด็กไทยในอนาคต

ก. นมแม่ สายใยรักแห่งครอบครัว การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตั้งแต่แรกเกิดถึงหกเดือน

- ข. การส่งเสริมการเล่นกีฬาสำหรับเด็ก
- ค. การประเมินสุขภาพเด็ก และส่งเสริมพัฒนาเด็ก

(๓) การดูแลผู้สูงอายุ และผู้พิการ

- ก. การสำรวจและประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- ข. การจัดทำแผนหรือกิจกรรมพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการร่วมกับชุมชน
- ค. การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- ง. การดำเนินกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ข้อ ๔ ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขขอบรมเพิ่มพูนความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและปฏิบัติหน้าที่ ในหมู่บ้านหรือชุมชน ตามความจำเป็นหรือสภาพปัญหาของชุมชน ตามช่วงปฏิทินการรณรงค์ของกระทรวงสาธารณสุข เช่น

(๑) อุบัติเหตุในชุมชน ช่วงเดือนเมษายน

- ก. การจัดเวทีในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อหามาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุในชุมชน
  - ข. การให้บริการประชาชนในจุดตรวจบริเวณถนนสายต่างๆ เช่น การตรวจวัดความดันโลหิต ซีพีเจร การนวดเพื่อสุขภาพ
  - ค. การจัดกิจกรรมรณรงค์ในหมู่บ้าน
  - ง. การประชาสัมพันธ์การห้ามจำหน่ายสุราให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
- การโทรแจ้งเหตุฉุกเฉิน หมายเลข ๑๖๖๙

(๒) การเฝ้าระวังและควบคุมวัณโรคโดยชุมชน ช่วงเดือนพฤษภาคม

- ก. การรณรงค์ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่
- ข. อสม. นำข้อมูลจากการรณรงค์ ถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนผ่านเวทีชาวบ้าน หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ฯลฯ

- ค. การจัดทำแผนชุมชนร่วมกับเครือข่าย

(๓) ภาวะโลกร้อน ช่วงเดือนมิถุนายน

- ก. จัดกิจกรรมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน เช่น การปลูกต้นไม้ และอื่นๆ
- ข. การจัดทำแผนชุมชนหรือกิจกรรมการเฝ้าระวัง ป้องกันและลดภาวะโลกร้อน

(๔) การเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน ช่วงเดือนกรกฎาคม

ก. จัดกิจกรรมรณรงค์เฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน

ข. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสารข้อมูลชุมชน

ค. การใช้มาตรการทางสังคมในการป้องกันยาเสพติด

ง. นวัตกรรมเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชน

(๕) โรคหัวใจ ช่วงเดือนกันยายน

ก. จัดกิจกรรมออกกำลังกายต่อต้านโรคหัวใจ

ข. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสารข้อมูลชุมชน

ค. การกำหนดจุดหมายปลายทาง มาตรการทางสังคมตามความคิดริเริ่มของ
อสม. และชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคหัวใจ

(๖) อื่นๆ ตามสภาพปัญหาของชุมชน

ข้อ ๕ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่ร่วมกันจัดทำแผน
ผลปฏิบัติการของ อสม. ในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตามแบบ มบ.๑ และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
ในแต่ละเดือน

ข้อ ๖ เมื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
แล้วให้บันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลและเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อการตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกข้อมูลหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด

(๒) บันทึกข้อมูลการดูแลเด็กแรกเกิดถึงอายุครบห้าปี

(๓) บันทึกข้อมูลผู้สูงอายุ

(๔) บันทึกข้อมูลผู้พิการ

ตามแบบบันทึกข้อมูล

ข้อ ๗ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
ตามแบบ อสม. ๑ ส่งให้ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. ที่ได้รับมอบหมาย
ภายในวันที่ ๒๕ ของเดือน

ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. ที่ได้รับมอบหมาย รวบรวม
ผลการดำเนินงานของ อสม. ตามแบบ อสม. ๑ ส่งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามที่กำหนด

ข้อ ๘ ให้ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขในระดับหมู่บ้านหรือระดับชุมชนรวบรวมผลการดำเนินงานจากแบบรายงาน อสม.๑ และจัดทำแบบรายงาน มบ.๑ ส่งให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุขตามกำหนดเป็นประจำภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน

ข้อ ๙ ให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุขร่วมกับประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ระดับตำบล รับรองผลการปฏิบัติงานของ อสม. แต่ละบุคคลในแบบ อสม.๑

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุขแต่ละระดับรายงานผลการปฏิบัติงานของ อสม. ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุก ที่จังหวัดกำหนดไว้

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ปราชัญญ์ บุญยวงศ์วิโรจน์

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
การจัดสรรเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามข้อ ๔ และข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การจัดสรรเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ ”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้กระทรวงสาธารณสุขกำหนดจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละจังหวัดและในแต่ละปีงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานและรับเงินค่าป่วยการตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมีคำสั่งมอบหมายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ตนรับผิดชอบให้ปฏิบัติงานให้ครบตามจำนวนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๕ การมอบหมายให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้ใดปฏิบัติงานตามข้อ ๔ ให้พิจารณาจากระยะเวลาของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ หากมีระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเท่ากัน ให้ใช้วิธีการจับสลาก

ข้อ ๖ ในระหว่างปีงบประมาณ หากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้ปฏิบัติงานไม่ครบตามจำนวนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ตามข้อ ๓ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ให้

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมีคำสั่งมอบหมายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ตนรับผิดชอบให้ปฏิบัติงานทดแทนได้

การมอบหมายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อปฏิบัติงานทดแทน ให้พิจารณาจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่เดียวกับพื้นที่ที่จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่ครบตามจำนวนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ตามข้อ ๓ เสียก่อนหากในพื้นที่นั้นมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ยังไม่เคยได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติงานเพื่อรับเงินค่าป่วยการอยู่หลายคน ให้พิจารณาจากระยะเวลาของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้ หากมีระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเท่ากัน ให้ใช้วิธีการจับสลาก

ข้อ ๗ ในระหว่างปีงบประมาณ หากมีกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขสามารถกำหนดจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มเติมจากจำนวนที่กำหนดไว้ตามข้อ ๓ ได้ การจัดสรรเงินค่าป่วยการให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดใดๆ ที่ได้รับการจัดสรรเงินค่าป่วยการเพิ่มเติมมีคำสั่งมอบหมายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ตนรับผิดชอบให้ปฏิบัติงานเพิ่มเติมได้

การมอบหมายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อปฏิบัติงานทดแทนหรือปฏิบัติงานเพิ่มเติม ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ การดำเนินการตามประกาศนี้ ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดร่วมกับชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขของจังหวัดนั้นๆ ร่วมกันพิจารณา

ข้อ ๙ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ไพจิตร วราชิต

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร
เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสภาอากาศไทย มอบหมาย
ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

พ.ศ. ๒๕๓๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ
เวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคล ซึ่งกระทรวง
ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม
กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหาร

ส่วนท้องถิ่นอื่นหรือสภาเทศบาลไทยมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของ
เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖

๓.๒ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม
กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่นอื่นหรือสภาเทศบาลไทยมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของ
เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐

๓.๓ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม
กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่นอื่นหรือสภาเทศบาลไทยมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของ
เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดหรือกฎอื่นในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างสังกัดกระทรวง ทบวง
กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การ
บริหารส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสภาเทศบาลไทย

“องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ควบคุม” หมายความว่า การดูแลหรือการกำกับดูแล

ข้อ ๕ บุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นหรือสภาภาษีไทย จะมอบหมายให้ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ต้องเป็นบุคคลซึ่งระเบียบนี้กำหนด

ข้อ ๖ บุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย จะทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้เฉพาะ

๖.๑ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่ระเบียบนี้กำหนด

๖.๒ เป็นการปฏิบัติราชการหรืออยู่ในระหว่างการปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย และ

๖.๓ ต้องอยู่ในควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ ๗ ให้บุคคลที่มีวุฒิประกาศนียบัตรพนักงานอนามัย ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ ประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลและผดุงครรภ์ ประกาศนียบัตรพนักงานสุขภาพชุมชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นสอง ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ ดังต่อไปนี้

๗.๑ ด้านอายุรกรรม

๗.๑.๑ ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น เพื่อบรรเทาอาการหรือโรคดังต่อไปนี้ คือ ไข้ตัวร้อน ไข้และมีผื่นหรือจุด ไข้จับสั่น ไอ ปวดศีรษะ ปวดหลัง ปวดเอว ปวดท้อง ท้องผูก ท้องเดิน คลื่นไส้อาเจียน การอักเสบต่างๆ โลหิตจาง ดีซ่าน โรคขาดสารอาหาร อาหารเป็นพิษ โรคพยาธิลำไส้ โรคบิด โรคหวัด โรคหัด โรคสุกใส โรคคางทูม โรคไอกรน โรคผิวหนังและโรคติดต่อตามโครงการของกระทรวงสาธารณสุข

๗.๑.๒ การรักษาพยาบาลอื่น คือ

- (๑) การให้น้ำเกลือในผู้ป่วยท้องเดินอย่างรุนแรง
- (๒) การฉีดเซรุ่มแก้พิษงู
- (๓) การสวนปัสสาวะ
- (๔) การล้างกระเพาะอาหารโดยใช้สายยางในรายที่สงสัยว่า

รับประทานสารพิษ

๗.๒ ด้านศัลยกรรม

๗.๒.๑ ผ่าฝี

๗.๒.๒ เย็บบาดแผลที่ไม่สาหัส

๗.๒.๓ ชะล้าง ทำแผล ตกแต่งบาดแผล

๗.๒.๔ ผ่าเอาสิ่งแปลกปลอมซึ่งอยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อ

อวัยวะสำคัญของร่างกายออก โดยฉีดยาระงับความรู้สึกทางผิวหนัง

๗.๓ ด้านสูตินรีเวชกรรม

๗.๓.๑ ทำคลอดในรายปกติ

๗.๓.๒ ทำการช่วยเหลือขึ้นต้นในรายที่มีการคลอดผิดปกติ

๗.๓.๓ ทำการช่วยเหลือในกรณีที่จะมีการแท้งหรือหลังแท้งแล้ว

๗.๔ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโรค

๗.๕ การวางแผนครอบครัว การฉีดยาคุมและจ่ายยาเม็ดคุมกำเนิด

๗.๖ การเจาะโลหิตจากปลายนิ้วหรือหลอดเลือดดำเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือเพื่อบริจาคเข้าธนาคารเลือด

๗.๗ ด้านปัจจุบันพยาบาล ให้การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับการได้รับสารพิษ และสัตว์มีพิษกัดต่อย การแพ้ยา การแพ้เซรุ่มและวัคซีน การเสียโลหิต ภาวะช็อค การเป็นลมหมดสติ หยุดหายใจ กระดูกหัก ข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน ชัก จมน้ำ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ไฟฟ้าดูด สิ่งแปลกปลอมเข้าตา หู คอ จมูกและกระเพาะอาหาร และผู้ป่วยที่เจ็บหนัก

ข้อ ๘ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตามข้อ ๗ และกระทำการด้านการวางแผนครอบครัวใส่และถอดห่วงอนามัยได้

ข้อ ๙ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นสอง ผู้มีวุฒิประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล หรือประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลและจิตเวช ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตามข้อ ๗ ยกเว้น ๗.๓

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพ การผดุงครรภ์ ชั้นสอง ซึ่งได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรของกระทรวงสาธารณสุขทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตามข้อ ๗ และกระทำการใส่และถอดห่วงอนามัยเพื่อการวางแผนครอบครัวได้ภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ได้ทดสอบผู้ขอรับการใส่ห่วงอนามัยแล้วว่าไม่ตั้งครรภ์

๑๐.๒ ผู้ขอรับการใส่ห่วงอนามัยได้คลอดบุตรมาแล้ว ๔๕-๖๐ วัน และยังไม่มีการประจำเดือน

๑๐.๓ ผู้ขอรับการใส่ห่วงอนามัยได้คลอดหรือแท้งลูกมาแล้ว ๓๐ วัน และยังไม่มีการประจำเดือน

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ซึ่งได้ผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการผ่าตัดทำหมันหญิงหลังคลอด หรือหลักสูตรที่เกี่ยวกับการใส่และถอดยาฝังคุมกำเนิด ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดแล้ว ทำการผ่าตัดทำหมันหญิงหลังคลอดหรือใส่และถอดยาฝังคุมกำเนิดได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ซึ่งได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรวิสัญญีพยาบาลจากกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร หรือสถาบันการศึกษาของรัฐบาล ทำการให้ยาสลบได้ เฉพาะการให้ยาสลบชนิด General anesthesia คือ การทำให้หมดความรู้สึกตัว แต่ไม่รวมถึงการให้ยาชาทางไขสันหลัง หรือการระงับความรู้สึกทางไขสันหลัง ทั้งนี้ ให้อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างใกล้ชิด

ข้อ ๑๓ ให้บุคคลซึ่งได้ผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ทำการประกอบวิชาชีพตามข้อ ๗.๖ ได้

ข้อ ๑๔ ให้บุคคลซึ่งได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรการผดุงครรภ์โบราณของกระทรวงสาธารณสุข ทำการรับฝากครรภ์และทำคลอดในรายปกติได้

ข้อ ๑๕ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งได้ผ่านการอบรมและได้รับหนังสือรับรองความรู้และความสามารถจากกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงสาธารณสุขยังแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมและใช้ยาได้ดังต่อไปนี้

๑๕.๑ การประกอบวิชาชีพเวชกรรม

๑๕.๑.๑ ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแบบเรียนด้วยตนเองของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อบรรเทาอาการหรือโรคดังต่อไปนี้ คือ ไข้ตัวร้อน ไข้และมีผื่น หรือจุด ไข้จับสั่น ไอ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อย ปวดหลัง ปวดเอว ปวดท้อง ท้องผูก ท้องเดิน พยาธิลำไส้ ฝี ผื่นคันบนผิวหนัง ปวดฟัน เหงือกอักเสบ เจ็บตา เจ็บหู เหน็บชา และโลหิตจาง

๑๕.๑.๒ ให้การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับบาดแผลสด กระดูกหัก ข้อเคลื่อน ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ชัก จมน้ำ งูกัด สุนัขกัดหรือสัตว์อื่นกัด ไฟฟ้าดูด และได้รับสารพิษ

๑๕.๑.๓ เจาะโลหิตเพื่อตรวจหาเชื้อไข้จับสั่น

๑๕.๒ การใช้ยา

๑๕.๒.๑ ยาสามัญประจำบ้านตามกฎหมายว่าด้วยยา

๑๕.๒.๒ ยาที่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม สั่งให้จ่ายให้แก่คนไข้ เฉพาะราย

และเฉพาะคราว

๑๕.๒.๓ ยาสมุนไพรที่กำหนดในแบบเรียนด้วยตนเองของกระทรวงสาธารณสุขในงานสาธารณสุขมูลฐาน

ข้อ ๑๖ ให้อาสาสมัครของสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยหรืออาสาสมัครของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ซึ่งได้ผ่านการอบรมจากสถาบันดังกล่าวและได้รับหนังสือรับรองความรู้และความสามารถจากกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงสาธารณสุขยังแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครของสมาคมดังกล่าวอยู่ ทำการจ่ายยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีตราของสมาคมประทับที่แผงยาได้

ข้อ ๑๗ ให้บุคคลที่ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ใช้ยาตามบัญชียาที่หน่วยราชการของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสภาอากาศไทยกำหนด

ทั้งนี้ ต้องไม่เกินรายการบัญชียาสามัญประจำบ้านตามกฎหมายว่าด้วยยา รายการยา สถานีอนามัยและรายการสมุนไพรสำหรับงานสาธารณสุขมูลฐาน

ข้อ ๑๘ ให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามระเบียบนี้ สามารถทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ได้เป็นการ เฉพาะรายหรือกรณี โดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ได้มอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาตามระเบียบนี้ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๐ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙

เสนาะ เทียนทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะ
สาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์
ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ
หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๓ (๒) และมาตรา ๓๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๕๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานหรือลูกจ้างสังกัด กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือสภาเทศบาล

“องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ประกอบการโรคศิลปะ” หมายความว่า ผู้ประกอบการโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

“ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

“ควบคุม” หมายความว่า การดูแลหรือกำกับดูแล

ข้อ ๔ บุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสภาเทศบาลจะมอบหมายให้ทำการประกอบโรคศิลปะได้ต้องเป็นบุคคลซึ่งระเบียบนี้กำหนด

ข้อ ๕ บุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย จะทำการประกอบโรคศิลปะได้เฉพาะ

๕.๑ ตามที่กำหนดในระเบียบนี้

๕.๒ เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.๓ ต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ ๖ ให้บุคคลซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุขหรือที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์แล้ว ให้ทำการประกอบโรคศิลปะด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยได้ ดังต่อไปนี้

๖.๑ ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นโดยการใช้อาสนุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาแผนโบราณในบัญชียาสามัญประจำบ้านและยาจากสมุนไพรที่ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน

๖.๒ ให้บริการนวด อบ ประคบ และให้คำแนะนำเรื่องกายบริหารแบบไทย ฤๅษีดัดตนและสมาธิบำบัด บรรเทา ส่งเสริม และฟื้นฟูร่างกายและจิตใจในโรคและอาการ ดังนี้

๖.๒.๑ ปวดศีรษะจากความเครียด ปวดเมื่อยทั่วไป ปวดคอ ปวดหลัง ปวดไหล่ ปวดข้อ ปวดเอว ที่ไม่มีผลจากโครงสร้างกระดูกแตกหรือเคลื่อนที่อย่างร้ายแรง แต่เป็นการเจ็บปวดอันเนื่องมาจากกล้ามเนื้อ เส้นเอ็นเกร็ง เมื่อยล้า พกซ้ำ

๖.๒.๒ นวดเพื่อฟื้นฟูสุขภาพร่างกายผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต หรือ พิการต่างๆ และผู้สูงอายุ

ข้อ ๗ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งได้ผ่านการอบรมและได้รับหนังสือรับรองความรู้ความสามารถจากกระทรวงสาธารณสุข และยังคงเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้ทำการประกอบโรคศิลปะโดยใช้อาสนุนไพรและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร การนวด อบ การประคบและวิธีอื่นตามที่กำหนดในแบบเรียนด้วยตนเองของกระทรวงสาธารณสุข

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีปัญหาตามระเบียบนี้ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้วินิจฉัย
ชี้ขาด

ข้อ ๙ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕
สุดารัตน์ เกตุราพันธ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น
มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพในความควบคุมของเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
(ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ
เวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง
ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่ง
เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวง
สาธารณสุขหรือลูกจ้างสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

“ควบคุม” หมายความว่า การดูแลหรือกำกับดูแล

ข้อ ๔ บุคคลที่กระทรวงสาธารณสุขจะมอบหมายให้ทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้
ต้องเป็นบุคคลซึ่งระเบียบนี้กำหนด

ข้อ ๕ บุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย จะทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ได้เฉพาะ

(๑) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

(๒) เป็นการปฏิบัติราชการหรืออยู่ระหว่างปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข

(๓) ต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๔) ต้องอยู่ในการควบคุมด้านระบบคุณภาพของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ ๖ ให้เพิ่มข้อความดังต่อไปนี้ เป็นข้อ ๑๕.๑.๔ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคล ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๙

“๑๕.๑.๔ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งได้ผ่านการอบรมโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยคำแนะนำของแพทยสภาทำการประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยเจาะเลือดฝอยจากปลายนิ้วและตรวจหาระดับน้ำตาลในเลือด”

ข้อ ๗ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้และให้เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประดิษฐ สินธวณรงค์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้
ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
(ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ และมาตรา ๒๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิค
การแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง
ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร
เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์
ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพ
เวชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวง
สาธารณสุข หรือลูกจ้างสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและ
รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์จากสภาเทคนิคการแพทย์

“ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตาม
กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

“ควบคุม” หมายความว่า การดูแลหรือกำกับดูแล

ข้อ ๔ บุคคลที่กระทรวงสาธารณสุขจะมอบหมายให้ทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้ต้องเป็นบุคคลซึ่งระเบียบนี้กำหนด

ข้อ ๕ บุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย จะทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ได้เฉพาะ

(๑) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

(๒) เป็นการปฏิบัติราชการหรืออยู่ระหว่างปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข

(๓) ต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๔) ต้องอยู่ในการควบคุมด้านระบบคุณภาพของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์

ข้อ ๖ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งได้ผ่านการอบรมโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาเทคนิคการแพทย์ทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ โดยเจาะเลือดฝอยจากปลายนิ้วและตรวจหาระดับน้ำตาลในเลือด

ข้อ ๗ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้และให้เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประดิษฐ สินทวณรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อรับรองสถานภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและใช้แสดงตนเมื่อปฏิบัติหน้าที่หรือใช้ประกอบการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ ข้อ ๙ (๒) และข้อ ๒๒ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับในวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศฉบับนี้

“อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากหมู่บ้าน หรือชุมชน และผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่คณะกรรมการกลางกำหนด ได้แก่

(๑) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

(๒) อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร

“นายทะเบียนกลาง” หมายความว่า อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือผู้ที่อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย

“นายทะเบียนจังหวัด” หมายความว่า นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

“บัตร” หมายความว่า บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

“ผู้รับรอง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีอนามัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าสถานบริการสาธารณสุขอื่นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ และยังปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ ให้ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัว อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามแบบแนบท้ายประกาศฉบับนี้ ต่อนายทะเบียนจังหวัด

เมื่อนายทะเบียนจังหวัดได้รับคำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามวรรคหนึ่งให้ตรวจสอบและออกเลขประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามที่นายทะเบียนกลางกำหนด และให้นายทะเบียนจังหวัดดำเนินการออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น ภายในหกสิบวันนับจากวันที่นายทะเบียนจังหวัดได้รับคำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๕ เมื่อมีผู้ผ่านการอบรมและได้รับประกาศนียบัตรตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว ให้ผู้นั้นยื่นแบบคำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามแบบแนบท้ายประกาศฉบับนี้ ต่อนายทะเบียนจังหวัดที่ขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เมื่อนายทะเบียนจังหวัดได้รับคำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามวรรคหนึ่งแล้วให้ดำเนินการตรวจสอบ และขึ้นทะเบียนโดยออกเลขประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามที่นายทะเบียนกลางกำหนด และให้นายทะเบียนจังหวัดดำเนินการออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น ภายในหกสิบวันนับจากนายทะเบียนจังหวัดได้รับคำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๖ บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีอายุสี่ปี นับแต่วันออกบัตรกรณีที่พ้นจากการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้ถือว่าบัตรนั้นหมดอายุ นับแต่วันที่พ้นสภาพจากการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๗ ในกรณีที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านพ้นสภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว ให้ส่งมอบบัตรคืนแก่นายทะเบียนจังหวัด เพื่อคัดชื่อออกจากทะเบียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

กรณีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเสียชีวิต หรือลาออก หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือกรณีอื่นๆ ที่ไม่สามารถคืนบัตรได้ด้วยตนเอง ให้บุคคลในครอบครัวของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้นั้นคืนบัตรภายในสามสิบวัน นับแต่วันรู้หรือควรจะรู้ถึงเหตุนั้น พร้อมแนบหลักฐานประกอบการคืนบัตร เช่น ใบมรณบัตร หนังสือลาออก คำสั่งศาลให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญ

ข้อ ๘ ในกรณีที่บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะหมดอายุ ให้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่ต่อนายทะเบียนจังหวัดได้ล่วงหน้าหกสิบวัน ก่อนที่บัตรนั้นจะหมดอายุ

ข้อ ๙ บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีสีขาว ขนาดกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ยาว ๘.๕ เซนติเมตร ด้านหน้าและด้านหลังมีแถบสีเทาอมฟ้า ขนาดกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร อยู่ด้านบนของบัตร และให้มีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ด้านหน้าบัตรให้มีตราสัญลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่มุมบนด้านซ้ายของแถบบัตร

(๒) ให้มีชื่อตัวและชื่อสกุล รูปถ่าย รายการหมู่โลหิต และที่อยู่ตามทะเบียนบ้านในขณะที่ยื่นคำขอของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

(๓) ให้มีเลขประจำตัวประชาชน

(๔) ให้มีเลขประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วย รหัสจังหวัด รหัสอำเภอ รหัสตำบล รหัสหมู่บ้าน และลำดับของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามที่นายทะเบียนกลางกำหนด

- (๕) ให้มีปีพุทธศักราชที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- (๖) ให้มีลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ออกบัตรไว้ด้านหน้าของบัตร
- (๗) ด้านหลังบัตรให้มีตราสัญลักษณ์ของกระทรวงสาธารณสุขอยู่กลางแถบ และมีข้อความ “สิทธิประโยชน์ให้เป็นที่ระบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔”

รูปถ่ายของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตาม (๒) ของวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นรูปถ่าย หน้าตรง ครึ่งตัว ทำปกติ ไม่สวมหมวก หรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าคลุมใบหน้าหรือโพกศีรษะเว้น แต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามนิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนาของผู้ถือบัตร แต่จะต้องเปิดให้เห็นใบหน้า หน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และคาง โดยรูปถ่ายให้มีขนาดหนึ่งนิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน และมีการประทับตราของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือประทับตราของสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านขึ้นทะเบียนไว้

ข้อ ๑๐ แบบบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้เป็นที่ไปตามแบบแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๑๑ ผู้ใดไม่ได้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือพ้นสภาพการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว ไม่มีสิทธิใช้หรือแสดงบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านว่าเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

วิทยา บุรณศิริ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

คำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ข้าพเจ้าชื่อ..... อายุ ..... ปี

สัญชาติ.....มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ซอย/ตรอก.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทร.....เริ่มเป็น อสม. เมื่อ ปี พ.ศ. ....

มีความประสงค์ขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ต่อนายทะเบียน
จังหวัดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บที่ต้องการ

( ) ขอมิบัตรครั้งแรก

( ) ขอมิบัตรใหม่แทนบัตรที่สูญหาย หรือ ขำรูด

( ) บัตรหมดอายุ

พร้อมนี้ได้แนบหลักฐานดังนี้

๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

๒) รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว หน้าตรง ครึ่งตัว ท่าปกติ ไม่สวมหมวก หรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ ผ้าคลุมใบหน้า
หรือโพกศีรษะ เว้นแต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามนิยามของศาสนาหรือลัทธินิยมในทาง

ศาสนาของผู้ถือบัตร แต่จะต้องเปิดให้เห็นใบหน้า หน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และคาง โดยถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน
จำนวน ๒ รูป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

.....
สำหรับเจ้าหน้าที่

ได้ตรวจสอบคำขอมิบัตรฯ ทั้งหมดแล้ว และรับรองว่าผู้ยื่นคำขอมิบัตรฯ เริ่มเป็น อสม. เมื่อปี
พ.ศ. ....

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ ...../...../.....

หมายเหตุ : ๑. ผู้รับรอง ได้แก่ หัวหน้าสถานีอนามัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้อำนวยการ ศูนย์บริการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้า
สถานบริการสาธารณสุขอื่น แล้วแต่กรณี

๒. คำขอมิบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เก็บไว้เป็นหลักฐานไว้ที่สถานบริการ
สาธารณสุขซึ่ง อสม. ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่

แบบบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ด้านหน้า

๕.๕ ช.ม.

บัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)	
ติดรูปถ่าย ขนาด 1 นิ้ว	ชื่อ - สกุล.....
	ที่อยู่ .....
	เลขบัตรประจำตัวประชาชน .....
	เลขประจำตัว อสม .....
	ได้รับการแต่งตั้งเป็น อสม. พ.ศ.....
	ตราประทับ (.....)
ลายมือชื่อ	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร
หมู่โลหิต.....	วันออกบัตร..... วันหมดอายุ.....

๘.๕ ช.ม.

ด้านหลัง

๕.๕ ช.ม.

กระทรวงสาธารณสุข	
สิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔	

๘.๕ ช.ม.

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ.๒๕๕๔
พร้อมด้วยกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ประกาศกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

เรื่อง การกำหนดรหัสจังหวัด รหัสอำเภอ รหัสตำบล รหัสหมู่บ้าน และลำดับของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นเลขประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๕๕

เพื่ออนุวัติตามความในข้อ ๙ (๔) แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบัตรประจำตัว
อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๕ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จึง
ออกประกาศนายทะเบียนกลาง เรื่อง กำหนด รหัสจังหวัด รหัสอำเภอ รหัสตำบล รหัส
หมู่บ้าน และลำดับของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นเลขประจำตัวอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยกำหนดรหัสจังหวัด รหัสอำเภอ รหัสตำบล
รหัสหมู่บ้านตามฐานข้อมูล ของกระทรวงมหาดไทย ส่วนลำดับของการเป็นอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้เป็นไปตามลำดับการขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน

ประกาศไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สมชัย ภิญญโพรพาณิชย์

อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

นายทะเบียนกลาง

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง การกำหนดให้อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมและสนับสนุนให้อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเข้ามามีส่วนร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการดูแลสุขภาพของชุมชน ตามหลักการการสาธารณสุขมูลฐานของกระทรวงสาธารณสุข

อาศัยอำนาจตามความใน (๓) ของบทนิยามคำว่า “อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” ในข้อ ๓ และข้อ ๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดให้อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ พนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของกระทรวงสาธารณสุข และได้รับประกาศนียบัตรแล้วก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยภายในหนึ่งปีต่อผู้อำนวยการฝ่ายแพทย์และอนามัยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยตามประกาศนี้

ข้อ ๕ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านกลาง

เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุข การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการของอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อให้มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของชุมชน ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐานของกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ และข้อ ๙ (๔) แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง จึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ อาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่คณะกรรมการกลางกำหนด หรือหลักสูตรอื่นที่คณะกรรมการกลางกำหนดให้เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเช่นเดียวกับหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ข้อ ๔ การคัดเลือก การฝึกอบรมความรู้ความชำนาญ ประกาศนียบัตร การขึ้นทะเบียน การออกบัตรประจำตัว และการสิ้นสุดสภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิต

แห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยตามที่แนบท้ายประกาศนี้ หากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยต้องการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์นี้ ให้เสนอคณะกรรมการกลางให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๕ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เกียรติภูมิ วงศ์รจิต

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ

ประธานกรรมการส่งเสริมและสนับสนุน

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลาง

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๔
พร้อมด้วยกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

คณะผู้จัดทำ

- นางศุภกัญญา ภาวณะรัต นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
- นายเจษฎา ผาผาง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญ
- นางสาวปาริชาติ กองเรืองสุกใส นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

จัดทำโดย

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๗๔๐ โทรสาร ๐๒-๑๔๔-๕๖๔๕

ปีที่พิมพ์ : ธันวาคม ๒๕๖๐

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เบสท์ ไทม์ มาร์เก็ตติ้ง

จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม